

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce **D. V. K.,** zastoupeného advokátem JUDr. Richardem Nigrini se sídlem Štupartská 9/745, 110 00 Praha 1, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Praze** se sídlem Žitná 12, 120 00 Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2003, sp. zn. 28 Ca 285/2001,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Stěžovatel včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 25. 4. 2001, č. j. 3361/01-110.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), když tvrdí, že městský soud v plném rozsahu převzal právní názor finančního ředitelství, že Finanční úřad v Kladně neměl ve věci správnosti sražené a odvedené daně pochybnosti a dle § 14 zákona č. 76/1952 Sb., o dani ze mzdy považoval daňovou povinnost poplatníků za vyrovnanou. Splatnou daňovou povinností stěžovatele (plátce daně) se tak stala částka daně ze mzdy, kterou stěžovatel odvedl při zdanění mezd poplatníků, jelikož Finanční úřad v Kladně jako správce daně v této výši předepsal daňovou povinnost. Proto na daňovém účtu stěžovatele nevznikl žádný přeplatek na dani ze mzdy, což nezměnila ani jeho žádost o vrácení přeplatku

na dani ze dne 11. 4. 2000. Důvodem postupu finančního úřadu prý bylo marné uplynutí tříleté lhůty dle ustanovení § 47 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků.

Stěžovatel tvrdí, že částku 1 538 712 Kč odvedl bez vyměření, a to omylem, přičemž tento omyl zjistil až v roce 2000. Stěžovatel se domnívá, že zákonná ustanovení, aplikovaná městským soudem, odporují některým ústavně zaručeným základním právům (zejména vlastnickému právu dle čl. 11 Listiny základních práv a svobod) a principům, mezi něž patří i princip proporcionality „zaručující právo na rozumné rozhodnutí orgánu veřejné správy“ a tedy i právo na to, „aby nerozumný správní akt, který nelze rozumně očekávat od normálního správního úřadu či úředníka, byl soudem zrušen“. I proto stěžovatel údajně navrhoval, aby městský soud ve smyslu čl. 95 Ústavy ČR navrhl Ústavnímu soudu zrušení aplikovaných právních předpisů.

Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatel navrhuje kasační stížnosti vyhovět a napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušit.

Finanční ředitelství v Praze jako účastník řízení ve svém vyjádření ke kasační stížnosti vychází ze skutečnosti, že procesní úprava správy daně ze mzdy byla v daném případě dána v zákoně č. 76/1952 Sb. a v navazující vyhlášce č. 161/1976 Sb. Stěžovatel prý jako plátce daně v letech 1991 a 1992 odváděl správci daně (finančnímu úřadu) daně ze mzdy, přičemž předmět daňového řízení a žaloby se týkal žádosti o vrácení části odvodů plateb učiněných v říjnu 1991 a v únoru 1992. V daném případě stěžovatel uzavřel v letech 1991 a 1992 se svými členy smlouvy o převodu kmenového jmění družstva na jednotlivé členy (tzv. personifikační smlouvy), jimiž převedl v těchto smlouvách stanovenou hodnotu kmenového jmění sníženou o daň ze mzdy jako členský podíl na členy družstva s tím, že po uplynutí 5 let bude tento podíl vypořádán. Proto stěžovatel při uzavření těchto smluv zvýšil v uvedených měsících daňový základ daně ze mzdy a v rámci měsíčních odvodů z mezd odvedl i částky daně ze mzdy z tohoto rozdělení majetku na členy družstva, nicméně ve vyjádření citovanými rozsudky ve věci Z. V. o zaplacení částky vyplývající ze smlouvy o převodu kmenového jmění na člena družstva obecné soudy uvedly, že zmíněné personifikační smlouvy jsou neplatné. Proto stěžovatel v roce 2000 dospěl k závěru, že mu v předmětném období nevznikla povinnost zdanit daní ze mzdy převod majetku na členské vklady členů družstva, a že tedy ani nebyl povinen odvést daň ze mzdy a požádal o vrácení přeplatku daně.

V daném případě prý správce daně vycházel z toho, že částky daně ze mzdy byly plátcem daně (stěžovatelem) stanoveny správně a považoval tak daň ze mzdy za vyrovnanou a odvodovou povinnost stěžovatele za splněnou, takže jeho daňový účet byl vyrovnaný. V předmětném období stěžovatel platil daň vědomě a nikoliv omylem a svůj názor změnil až v roce 2000. Účastník řízení se nicméně domnívá, že i pokud by stěžovatel skutečně v letech 1991 a 1992 platil daň omylem, platila by na tento případ tříletá promlčecí lhůta, zakotvená v § 101 občanského zákoníku, resp. lhůta zakotvená v § 107 odst. 2 stejného zákona. K tvrzení ohledně porušení základních práv a svobod finanční ředitelství uvádí, že základní práva lze uplatňovat jen v zákonných lhůtách a rozhodnutí správního orgánu, vycházející ze zmeškání těchto lhůt, proto nelze považovat za nerozumné.

Ze všech shora uvedených důvodů účastník řízení navrhuje kasační stížnost zamítnout.

Stěžovatel možnosti podat repliku k citovanému vyjádření Finančního ředitelství v Praze nevyužil.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že podle ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s. je vázán důvody kasační stížnosti. V souzené věci stěžovatel uplatnil kasační důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Proto se Nejvyšší správní soud v dalším koncentroval na posouzení toho, zda se Městský soud v Praze v daném případě nedopustil nezákonnosti, když hodnotil předmětné právní otázky.

Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že stěžovatel dne 11. 4. 2000 podal Finančnímu úřadu v Kladně žádost o vrácení přeplatku na dani v celkové výši 1 538 712 Kč, přičemž v přípise ze dne 17. 8. 2000 (kterým odstranil vady předchozího podání) specifikoval, že částku plateb převyšující splatnou daň považuje za daňový přeplatek, a proto ve smyslu § 64 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb. žádá o jeho vrácení. Citovanou žádost o vrácení přeplatku na dani Finanční úřad v Kladně rozhodnutím ze dne 22. 8. 2000, č. j. 100119/00/030914, zamítl, když uvedl, že v době jeho uplatnění vratitelný přeplatek ve smyslu § 64 odst. 4 zákona č. 337/1992 Sb. neexistoval. Odvolání proti tomuto rozhodnutí zamítlo shora citovaným rozhodnutím Finanční ředitelství v Praze, když vycházelo z názoru, že v daném případě se jednalo o vypořádanou a předepsanou sraženou daň ze mzdy za období říjen 1991 a únor 1992, a protože již marně uplynula prekluzivní lhůta zakotvená v ustanovení § 47 zákona č. 337/1992 Sb., nebylo možné žádosti vyhovět.

Nejvyšší správní soud v souzené věci vycházel z legální definice daňového přeplatku, obsažené v ustanovení § 64 odst. 1 zákona č. 337/1991 Sb., podle něhož je daňovým přeplatkem částka plateb převyšující splatnou daň včetně příslušenství daně. K tomu stěžovatel uvádí, že předmětnou částku 1 538 712 Kč odvedl bez vyměření, a to omylem, který zjistil až v roce 2000, a že se proto jedná o daňový přeplatek. S tímto názorem se však Nejvyšší správní soud neztotožňuje.

Podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu totiž je možno – v souladu s konstantní judikaturou obecných soudů - daňový přeplatek vrátit pouze tehdy, jestliže vznikl a je-li vratitelný. V souzené věci proto mohl finanční úřad žádosti stěžovatele vyhovět jen při současném splnění obou uvedených podmínek. Jak však vyplývá ze shora uvedeného, stěžovatel vznik daňového přeplatku neprokázal, takže neexistuje ani právní titul, z něhož by bylo zřejmé, že se o daňový přeplatek jednalo; přičemž případnému vyměření či doměření daně tak, aby pro vrácení daňového přeplatku byl dán uvedený právní důvod, zjevně bránila prekluzivní lhůta, obsažená v ustanovení § 47 zákona č. 337/1992 Sb. Jestliže totiž tříletá lhůta pro vyměření se podle citovaného ustanovení počítá od konce zdaňovacího období, v němž vznikla povinnost podat daňové přiznání nebo hlášení nebo vznikla daňová povinnost - tedy od počátku roku 1993 – a stěžovatel podal citovanou žádost až 11. 4. 2000, je zjevné, že tato lhůta zachována nebyla, přičemž před uplynutím této lhůty nebyl učiněn ani úkon směřující k vyměření daně nebo jejímu dodatečnému stanovení ve smyslu odst. 2 citovaného ustanovení.

Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že napadený rozsudek Městského soudu v Praze není nezákonný ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť městský soud neposoudil právní otázky v předcházejícím řízení nesprávně. Jak totiž městský soud uvedl v odůvodnění napadeného rozsudku, pokud stěžovatel jako plátce daně v předmětném období daň vypočetl, srazil a odvedl, nebyl dán důvod k pochybnostem o správnosti jeho postupu ani o správnosti výše odvedené daně a žádný daňový přeplatek tak nebyl evidován, přičemž ke změně výše daňové povinnosti by mohlo dojít pouze

ve vyměřovacím řízení, čemuž však již brání uplynutí prekluzivní lhůty dle § 47 zákona č. 337/1992 Sb.

Tento právní názor Nejvyšší správní soud považuje za souladný se zákonem a protože stěžovatel neuplatnil jiný důvod pro podání kasační stížnosti, nezbylo mu než kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.), a Finančnímu ředitelství v Praze náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. 8. 2003

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu